

Nové pravidlá akreditácie a hodnotenia tvorivej činnosti na Slovensku

Marek Šmid

Slovenská rektorská konferencia

Slovensko – maďarské rektorské fórum

Prešov 11. októbra 2018

Pramene pravidiel úpravy vzdelávania a vedy na vysokých školách

- Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania a jeho implementácia
(uznesenie vlády SR z 27. júna 2018)
- **Zákon č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania**
(NRSR, 11. september 2018)
- **Zákon č. 270/2018 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách**
(NRSR, 11. september 2018)

De lege ferenda

- Štandardy (AA)
  - pre vnútorný systém kvality vzdelávania
  - pre študijný program
  - pre habilitačné konanie a inauguračné konanie
- Metodika na vyhodnocovanie štandardov (AA)
- Sústava študijných odborov (MŠ)

zákon o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania upravuje

- ✓ vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania a jeho overovanie
- ✓ zriadenie a postavenie Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo, jej konanie, udeľovanie akreditácie študijného programu a udeľovanie akreditácie habilitačného konania a konania na vymenúvanie profesorov

Základná štruktúra vnútorného systému kvality vysokoškolského vzdelávania

vnútorný systém upravuje spôsob naplňania poslania vysokej školy v oblasti vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom

- ✓ stratégie zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania a kvality výskumnej činnosti, vývojovej činnosti, umeleckej činnosti alebo ďalšej tvorivej činnosti vysokej školy
- ✓ procesov zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania a kvality tvorivej činnosti
- ✓ prepojenia medzi tvorivou činnosťou a vysokoškolským vzdelávaním vysokej školy v príslušnom študijnom odbore

vnútorný systém upravuje pravidlá

- *vytvárania, schvaľovania, uskutočňovania a úpravy každého študijného programu, ktoré*
  - zabezpečujú zohľadnenie oblasti poznania podľa príslušného študijného odboru alebo kombinácie študijných odborov, v ktorých absolventi získavajú vysokoškolské vzdelanie
  - upravujú pôsobnosť orgánov vysokej školy alebo jej fakulty pri schvaľovaní študijného programu
  - zabezpečujú podieľanie sa zástupcov študentov, zamestnávateľov z príslušného odvetvia hospodárstva a iných zainteresovaných osôb na vytváraní a úprave študijného programu,
  - zabezpečujú vymedzenie vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré má absolvent nadobudnúť v rámci štúdia zodpovedajúcich príslušnej úrovni národného kvalifikačného rámca
  - zabezpečujú plnenie štandardov pre študijný program

vnútorný systém upravuje pravidlá

- *výberu vyučujúcich jednotlivých predmetov študijných programov*
- *prijímacieho konania*
- *schvaľovania vedúcich záverečných prác a školiteľov záverečných prác*
- *hodnotenia študentov tak, aby nevznikali v podobných prípadoch neodôvodnené rozdiely*

vnútorný systém upravuje pravidlá

- *monitorovania a pravidelného hodnotenia študijných programov, na ktorom sa podieľajú aj študenti, zamestnávateľia z príslušného odvetvia hospodárstva a iné zainteresované osoby; pri tomto monitorovaní a hodnotení sa zohľadňujú:*
  - aplikácia najnovších poznatkov v obsahu študijných programov
  - efektívnosť kritérií a pravidiel hodnotenia študentov
  - dosahované výsledky vysokoškolského vzdelávania
  - dotazníky študentov o kvalite výučby a dotazníky o učiteľoch
  - uplatniteľnosť absolventov

vnútorný systém upravuje pravidlá

- *preskúmavania podnetov, ktorými*

- sa študent domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené činnosťou alebo nečinnosťou vysokej školy, súčasťou vysokej školy alebo zamestnancov vysokej školy
- študent poukazuje na konkrétne nedostatky v činnosti alebo v nečinnosti vysokej školy, súčasťou vysokej školy alebo zamestnancov vysokej školy, najmä na porušenie právnych predpisov alebo na porušenie vnútorných predpisov vysokej školy alebo jej súčasťou

Obsah vnútorného systému kvality vzdelávania na vysokých školách (5)

vnútorný systém upravuje pravidlá

- *uskutočňovania tvorivej činnosti vysokej školy a podieľania sa študentov na nej a požiadavky na úroveň a rozsah tvorivej činnosti vysokej školy s ohľadom na jej poslanie*
- *spolupráce so špecializovanými výučbovými zariadeniami na praktickej výučbe a spôsob overovania ich plnenia*
- *spolupráce s externými vzdelávacími inštitúciami podieľajúcimi sa na uskutočňovaní študijného programu tretieho stupňa, ak vysoká škola uskutočňuje študijný program tretieho stupňa v spolupráci s externou vzdelávacou inštitúciou alebo má záujem ho uskutočňovať v spolupráci s externou vzdelávacou inštitúciou*
- *určovania požiadaviek na výber vysokoškolských učiteľov*
- *zabezpečovania profesijného rozvoja vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a umeleckých pracovníkov vysokej školy*
- *overovania dostatočného priestorového, materiálneho, technického, informačného a personálneho zabezpečenia uskutočňovania študijných programov*
- *zberu, analýzy a používania informácií potrebných na efektívne uskutočňovanie študijného programu*
- *pravidelného zverejňovania aktuálnych, adekvátnych a kvalitatívnych informácií o študijných programoch a ich absolventoch*
- *podľa potrieb vysokej školy*

Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo

zriaduje sa

Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo

(ďalej len „agentúra“)

ako nezávislá (personálne a finančne) verejnoprávna inštitúcia, ktorá vykonáva činnosti externého zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania

Agentúra rozhoduje o

- súlade vnútorného systému a jeho implementácie so štandardmi pre vnútorný systém
- udelení akreditácie študijného programu alebo o jej neudelení
- udelení akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania, o jej neudelení alebo odňatí
- uložení opravného opatrenia
- zastavení konania o žiadosti o udelenie súhlasu pôsobiť ako súkromná vysoká škola
- námietke zaujatosti voči návrhu zloženia pracovnej skupiny

Agentúra vydáva

- štandardy a vykonáva dohl'ad nad ich plnením
- metodiku na vyhodnocovanie štandardov
- zásady na zápis do zoznamu posudzovateľov, ktoré upravujú najmä postup pri zápise do zoznamu posudzovateľov a požiadavky na zápis do zoznamu posudzovateľov

Agentúra vykonáva zápis do registra študijných odborov a registra študijných programov

Agentúra vedie zoznam

- posudzovateľov, z ktorých výkonná rada agentúry (ďalej len „výkonná rada“) vytvára pracovné skupiny
- právnických osôb, ktoré sú členmi Európskej asociácie pre zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania (European Association for Quality Assurance in Higher Education) alebo sú zapísané v Európskom registri zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania (European Quality Assurance Register for Higher Education) a ich hodnotiace správy na účely posúdenia súladu vnútorného systému a jeho implementácie so štandardmi pre vnútorný systém (ďalej len „posúdenie vnútorného systému“) agentúra automaticky uznáva

Výkonná rada agentúry (1)

Výkonná rada agentúry má deväť členov vrátane predsedu výkonnej rady a podpredsedu výkonnej rady

Členov výkonnej rady vymenúva a odvoláva minister školstva

Minister školstva vymenúva dvoch členov na návrh Rady vysokých škôl a dvoch členov na návrh Slovenskej rektorskej konferencie z osôb, ktoré sú medzinárodne uznávanými odborníkmi v oblasti svojho pôsobenia, dvoch členov na návrh Študentskej rady vysokých škôl a dvoch členov na návrh zástupcov zamestnávateľov; deviatym členom je predseda výkonnej rady

Uznesenie výkonnej rady je prijaté, ak za jeho prijatie hlasuje najmenej sedem členov výkonnej rady

Výkonná rada agentúry (2)

Návrhy na členov výkonnej rady za zástupcov zamestnávateľov podávajú

- reprezentatívne združenia zamestnávateľov
- stavovské organizácie zriadené zákonom
- Slovenská akadémia vied
- právnické osoby, ktorým ministerstvo školstva vydalo osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj okrem vysokých škôl a organizácií Slovenskej akadémie vied („verejné výskumné inštitúcie“)
- štátom uznané cirkvi a náboženské spoločnosti

Príjmy agentúry

Príjmami agentúry sú najmä

- poplatky za úkony agentúry (sadzobník poplatkov a jeho zmeny schvaľuje ministerstvo školstva)
- finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu z kapitoly ministerstva školstva podľa zákona o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok na zabezpečenie jej činnosti
- príjmy z podnikateľskej činnosti

Posúdenie vnútorného systému zabezpečovania kvality vzdelávania (1)

Vysoká škola je povinná požiadať agentúru o posúdenie jej vnútorného systému najmenej raz za desať rokov

Agentúra môže v rámci dohľadu nad plnením štandardov z vlastného podnetu začať konanie o mimoriadnom posúdení vnútorného systému

Posúdenie vnútorného systému zabezpečovania kvality vzdelávania (2)

Podkladmi na posúdenie vnútorného systému sú:

1. vnútorný systém; ak má vysoká škola vypracované vnútorné predpisy, ktoré upravujú vnútorné systémy fakulty, podkladom sú aj tie
2. vnútorná hodnotiaca správa o implementácii vnútorného systému vypracovaná vysokou školou
3. hodnotiaca správa pracovnej skupiny
4. stanovisko vysokej školy k hodnotiacej správe pracovnej skupiny
5. verejne dostupné dokumenty a údaje vysokej školy

Posúdenie vnútorného systému zabezpečovania kvality vzdelávania (3)

Vysoká škola môže požiadať o vypracovanie hodnotiacej správy (3) na účel posúdenia vnútorného systému aj právnickú osobu zo zoznamu právnických osôb vedenom ministerstvom školstva z členov ENQA alebo z registra EQAR

Takto vypracovaná hodnotiacia správa nahrádza hodnotiacu správu pracovnej skupiny

Posúdenie vnútorného systému zabezpečovania kvality vzdelávania (4)

Ak vysoká škola požiadala agentúru o posúdenie vnútorného systému, ale nedoplnila v príslušnej lehote na žiadosť agentúry svoje podanie alebo nezaplatila poplatok,

agentúra rozhodne o zrušení všetkých študijných programov vysokej školy

Inštitucionálna / odborová akreditácia

Agentúra rozhodne na základe výsledkov posúdenia vnútorného systému o tom, či vnútorný systém a jeho implementácia je alebo nie je v súlade so štandardmi pre vnútorný systém. Agentúra v rozhodnutí uvedie študijné odbory a stupne, v ktorých je vysoká škola oprávnená vytvárať, uskutočňovať a upravovať študijné programy

Ak vnútorný systém alebo jeho implementácia nie je v súlade so štandardmi pre vnútorný systém a účastníkom konania je vysoká škola, agentúra v rozhodnutí uloží aj opravné opatrenia

Výskumná univerzita (1)

Vysoká škola sa môže na základe výzvy vyhlásenej ministerstvom školstva podrobiť periodickému hodnoteniu výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v jednotlivých oblastiach výskumu raz za šesť rokov spravidla na účely

- identifikácie medzinárodne porovnateľnej činnosti výskumných tímov a jednotlivcov,
- na účely udelenia oprávnenia na používanie označenia „výskumná univerzita“
- a na účely posúdenia kvality úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pri štandardoch pre študijný program a štandardoch pre habilitačné konanie a inauguračné konanie

Výskumná univerzita (2)

Periodické hodnotenie výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokých škôl sa uskutočňuje na základe

kritérií a metodiky na ich vyhodnotenie,

ktoré vydáva ministerstvo školstva po predchádzajúcom vyjadrení orgánov reprezentácie vysokých škôl

Výskumná univerzita (3)

V periodickom hodnotení výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokých škôl sa hodnotí

činnosť výskumných tímov alebo činnosť jednotlivcov navrhnutých ministerstvu školstva vysokou školou spomedzi vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a umeleckých pracovníkov, ktorí uskutočňujú výskumnú, vývojovú, umeleckú a ďalšiu tvorivú činnosť na medzinárodnej úrovni, podieľajú sa na uskutočňovaní študijných programov druhého stupňa a študijných programov tretieho stupňa

Výskumná univerzita (4)

Periodické hodnotenie výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokých škôl zabezpečuje ministerstvo školstva prostredníctvom výskumnej hodnotiteľskej komisie na základe posúdenia úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v jednotlivých oblastiach výskumu výskumnými hodnotiteľmi.

Výskumná hodnotiteľská komisia je odborným poradným orgánom ministerstva školstva, ktoré vydáva jej štatút; jej členmi sú spravidla zahraniční odborníci

Výskumná univerzita (5)

Výsledkom periodického hodnotenia výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokej školy je

- vyjadrenie výskumnej hodnotiteľskej komisie ku každej oblasti výskumu, pre ktorú vysoká škola navrhla výskumný tím alebo jednotlivca,
- a návrh na udelenie oprávnenia na používanie označenia „výskumná univerzita“ s platnosťou na šesť rokov alebo návrh na jeho neudelenie

Ministerstvo školstva písomne oznamuje vyjadrenie výskumnej hodnotiteľskej komisie a návrh podľa prvej vety vysokej škole a agentúre a zverejní ho na svojom webovom sídle; toto vyjadrenie nie je možné namietat'

Oprávnenie na používanie označenia „výskumná univerzita“ udeľuje minister školstva